

Lov om vern mot tobakksskader (tobakksskadeloven)

Loven *omarbeidet i sin helhet* ved lov 24 mai 2013 nr. 17 i kraft 1 juli 2017.

Tidligere § 21 om ikrafttredelse forsvant helt ut av loven.

Lovens tittel endret ved lover 6 mai 1988 nr. 24, 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 23 mai 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), hele loven ble samtidig omarbeidet. – Jf. *tidligere* lov 19 apr 1899 nr. 2.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 1. Formål

Formålet med denne lov er å begrense de helseskader som bruk av tobakksvarer medfører gjennom å redusere forbruket og på sikt bidra til å oppnå et tobakksfritt samfunn. Videre regulerer loven tiltak for å forebygge at barn og unge begynner å bruke tobakksvarer, fremme at de som allerede bruker tobakksvarer, slutter og beskytte befolkningen mot eksponering for tobakksrøyk. Endret ved lover 21 juni 2002 nr. 33 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 575), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 2. Definisjoner

Med tobakksvarer forstås i denne lov varer som kan røykes, innsnuses, suges eller tygges såfremt de helt eller delvis består av tobakk.

Med tobakksutstyr forstås i denne lov varer som etter sitt formål hovedsakelig benyttes i forbindelse med tobakksvarer og tobakkssurrogater.

Med tobakkssurrogat forstås i denne lov produkt som etter sin bruksmåte tilsvarende tobakksvarer, men som ikke inneholder tobakk.

Med elektronisk sigarett forstås i denne lov tobakkssurrogater som kan brukes til inntak av damp gjennom et munnstykke, eller deler av et slikt produkt, herunder en patron, en tank og utstyret uten patron eller tank. Elektroniske sigaretter kan være til engangsbruk eller for gjenoppfylling.

Med gjenoppfyllingsbeholder forstås i denne lov en beholder som inneholder væske som kan brukes til gjenoppfylling av en elektronisk sigarett.

Med urtebasert røykeprodukt forstås i denne lov tobakkssurrogat basert på planter, urter eller frukter, som kan forbrukes gjennom en forbrenningsprosess.

Med tobakksimitasjon forstås i denne lov produkter som etter sin utforming har en nær likhet med tobakksvarer eller tobakksutstyr, men som ikke inneholder tobakk eller tobakkssurrogat.

Med salg forstås i denne lov overdragelse av tobakksvarer til forbruker mot vederlag.

Med engrossalg forstås i denne lov overdragelse av tobakksvarer mot vederlag som ikke omfattes av åttende ledd.

Med grensekryssende fjernsalg forstås i denne lov salg der forbrukeren på tidspunktet for bestilling av varen fra et detaljsalgssted er i et annet land enn der detaljsalgsstedet er etablert. Med spesialforretning forstås i denne lov fysisk utsalgssted som hovedsakelig selger tobakksvarer, tobakkssurrogater eller tobakksutstyr.

Med karakteristisk aroma menes en fremtredende lukt eller smak av annet enn tobakk, som følge av et tilsetningsstoff eller en kombinasjon av tilsetningsstoffer, for eksempel frukt, krydder, urter, alkohol, sukkertøy, mentol eller vanilje, og som er merkbar før eller mens tobakksvaren brukes. Departementet kan gi forskrifter om hvilke produkter som skal regnes som tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner, tobakksutstyr, elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere, og nærmere kriterier for hva som menes med spesialforretning. I tvilstilfeller kan departementet avgjøre spørsmålene med bindende virkning.

Endret ved lover 15 apr 1977 nr. 29, 17 feb 1995 nr. 10 (ikr. 1 jan 1996), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 3. Virkeområde

Loven får anvendelse på innførsel, utførsel, produksjon, omsetning, utforming og bruk av tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner, nye kategorier av tobakks- og nikotinprodukter og utstyr til tobakksproduksjon.

Loven, med unntak av § 28 a, får ikke anvendelse på elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere som omfattes av legemiddeloven eller lov om medisinsk utstyr.

Loven gjelder for Norge, herunder Svalbard og Jan Mayen. Kongen kan i forskrift bestemme at deler av loven ikke skal gjelde for Svalbard og Jan Mayen, og kan fastsette særlige regler under hensyn til de stedlige forhold.

Loven kommer til anvendelse for petroleumsvirksomhet til havs i den grad slik virksomhet omfattes av arbeidsmiljøloven § 1-3.

Endret ved lover 4 des 1992 nr. 132, 21 juni 2002 nr. 33 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 575, med unntak av annet ledd som trådte ikr. 30 sep 2003), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

Kapittel 2. Registrerings- og tilsynsordning for salg av tobakksvarer og tobakkssurrogater

Kapitlet opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

Kapitlet, med § 4 til § 16, tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908).

§ 4. Registreringsplikt for salg av tobakksvarer mv. til forbruker.

Salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere til forbruker uten registrering hos Helsedirektoratet er forbudt. Hver enkelt virksomhet skal registrere samtlige av sine salgssteder for disse varene.

Plikten til å være registrert gjelder både permanente salgssteder og salgssteder som selger deler av året eller for en enkelt anledning.

Til forbruker er det kun tillatt å selge tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere som er lovlig importert eller kjøpt fra registrerte grossister.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om pliktene i første, andre og tredje ledd, herunder om hvilke opplysninger som skal registreres, sletting av registrering, begrensninger for registrering samt unntak fra registreringsplikt.

Endret ved lover 4 des 1992 nr. 132, 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017, tredje ledd trådte ikr. 1 jan 2018, iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 5. Internkontroll

Salgsstedet skal etablere internkontroll for etterlevelse av bestemmelsene i §§ 4, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d og 42. Internkontrollen skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontrollen.

Endret ved lover 17 feb 1995 nr. 10 (ikr. 1 jan 1996), 17 jan 1997 nr. 3 (ikr. 1 mars 1997), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 jan 2010 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908).

§ 6. Registreringsplikt for engrossalg av tobakksvarer mv.

Engrossalg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere uten registrering hos Helsedirektoratet er forbudt.

Engrossalg av slike varer kan bare skje til registrerte salgssteder og grossister.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om pliktene i første og andre ledd, herunder om hvilke opplysninger som skal registreres, sletting av registrering, begrensninger for registrering samt unntak fra registreringsplikt.

Tilføyd ved lov 6 mai 1988 nr. 24, endret ved lover 17 feb 1995 nr. 10 (ikr. 1 jan 1996), 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997), 15 juni 2001 nr. 66 (ikr. 1 jan 2002 iflg. res. 15 juni 2001 nr. 695), 21 juni 2002 nr. 33 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 575), 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juni 2004 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 17 juni 2005 nr. 62 (ikr. 1 jan 2006 iflg. res. 17 juni 2005 nr.

609), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017, annet ledd trådte ikr. 1 jan 2018, iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 7. Avgifter

Kommunen kan kreve en årlig tilsynsavgift fra salgssteder til dekning av sine kostnader med tilsynsoppgaver etter § 35 annet ledd.

Sysseimesteren, eventuelt Longyearbyen lokalstyre, kan kreve en årlig tilsynsavgift fra salgssteder til dekning av sine kostnader med tilsynsoppgaver etter § 35 tredje ledd.

Departementet kan gi forskrift om satser for og innbetaling av avgiftene etter denne bestemmelsen.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017, første til fjerde ledd ikr. 1 jan 2018, iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), endret ved lover 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere § 10), 7 mai 2021 nr. 31 (ikr. 7 mai 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1444), 11 juni 2021 nr. 68 (ikr. 1 juli 2021), 17 juni 2022 nr. 52 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr. 1065), 20 des 2024 nr. 95 (i kraft 1 jan 2025 iflg. res. 20 des 2024 nr. 3306).

Kapittel 3. Bevilling for import, eksport og produksjon av tobakksvarer mv.

Overskrift tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 8. Bevillingsplikt

Innførsel, utførsel og produksjon av tobakksvarer og utstyr for tobakksproduksjon er forbudt uten bevilling. Bevilling gis til den juridiske enhet som har den økonomiske interessen i og ansvaret for virksomheten.

Privatpersoner kan uten bevilling innføre tobakksvarer til personlig bruk.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innførsel, utførsel og produksjon av tobakksvarer og produksjonsutstyr.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017, første til femte ledd ikr. 1 jan 2018, iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), endret ved lover 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), 7 mai 2021 nr. 31 (ikr. 7 mai 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1444).

§ 9. Krav til bevillingssøknaden

Søkeren skal sammen med bevilningssøknaden fremlegge en uttømmende og utvidet politiattest for personer som nevnt i § 11, jf. politiregisterloven § 41. Attesten avgrenses til å omfatte overtredelser av tobakksskadeloven, alkoholloven, varemerkeloven, designloven, vareførselsloven, tollavgiftsloven, skatte-, avgifts- og regnskapslovgivningen, samt overtredelser av straffeloven 1902 kapittel 24, 25, 26, 27 og 31 og straffeloven 2005 kapittel 27, 30 og 31.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke krav som skal stilles til søknaden, herunder hvilken dokumentasjon som skal fremlegges.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), endret ved lov 11 mars 2022 nr. 8 (i kraft 1 jan 2023 iflg. res. 16 sep 2022 nr. 1575).

§ 10. Saksbehandlingsregler

Bevilling etter § 8 gis av Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet skal ta stilling til bevilningssøknaden så raskt som mulig og senest innen fire måneder for søknader om bevilling for produksjon og eksport, og senest innen 30 dager for søknader om bevilling for import. Fristen kan forlenges én gang dersom sakens kompleksitet gjør det nødvendig. Fristforlengelsen skal begrunnes, og den skal meddeles søkeren før den opprinnelige fristen er ute. Bevilling anses ikke for gitt selv om saksbehandlingstiden er utløpt. Helsedirektoratet kan pålegge søkeren å dokumentere de opplysningene som er nødvendige for å kunne ta stilling til om kravet i § 11 er oppfylt.

Før søknaden avgjøres skal det innhentes uttalelse fra toll- og skattemyndighetene.

Fornytt vandelskontroll kan foretas i samsvar med politiregisterloven § 43.

Departementet kan i forskrift gi nærmere saksbehandlingsregler. Departementet kan i forskrift også gi utfyllende bestemmelser om dokumentasjonskravet i tredje ledd.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 11. Krav til vandel

Bevillingshaver og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten, må ha utvist uklanderlig vandel med hensyn til lovgivningen nevnt i § 9 første ledd.

Person som eier en vesentlig del av virksomheten eller et selskap som driver virksomheten, som oppebærer en vesentlig del av dens avkastning, eller som i kraft av sin stilling som leder har vesentlig innflytelse på den, anses alltid for å ha vesentlig innflytelse på virksomheten.

I vurderingen av om en person har vesentlig innflytelse på virksomheten, kan det også tas hensyn til personens nærstående innflytelse på virksomheten. Med nærstående menes:

- a. ektefelle eller person som vedkommende bor sammen med i ekteskapslignende forhold,
- b. slektninger i rett oppstigende eller nedstigende linje, samt søsken
- c. ektefelle til eller person som bor sammen med person som nevnt i bokstav b i ekteskapslignende forhold.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om innholdet i og dokumentasjon av vandelskravene.

Endret ved lover 6 mai 1988 nr. 24, 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997), tidligere § 9, 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 jan 2018 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 12. Overdragelse, død og konkurs

Bevillingen faller bort ved overdragelse av virksomheten. Det samme gjelder ved overdragelse av alle eller en dominerende andel av aksjene eller andelene i et selskap som eier slik virksomhet. Virksomheten kan likevel fortsette på den tidligere bevilling i inntil tre måneder, så fremt bevillingsmyndigheten er underrettet om dette og det søkes om ny bevilling innen 30 dager etter overdragelsen. Dersom søknad om ny bevilling ikke er endelig avgjort av Helsedirektoratet innen saksbehandlingsfristen i § 10 annet ledd, kan Helsedirektoratet gi tillatelse til at det drives videre på den tidligere bevillingen i inntil ytterligere en måned.

Bevillingen faller bort ved bevillingshaverens død. Dødsboet kan likevel fortsette virksomheten i henhold til den tidligere bevillingen i tre måneder etter dødsfallet dersom bevillingsmyndigheten underrettes om det, eller innen samme frist overdra tobakksvarer til bevillingshavere etter denne lov.

Bevillingen faller bort ved bevillingshaverens konkurs.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om bortfall av bevilling.

Endret ved lover 6 mai 1988 nr. 24, 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997, tidligere § 10), 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 13. Opplysnings- og meldeplikt

Toll- og skattemyndighetene plikter uten hinder av taushetsplikt å gi de opplysningene som Helsedirektoratet anser nødvendige for behandlingen av bevillingssaker.

Dersom toll- eller skattemyndighetene avdekker forhold som kan antas å ha vesentlig betydning for bevillingsspørsmålet, plikter de av eget tiltak og uten hinder av taushetsplikt å informere Helsedirektoratet om det.

Helsedirektoratet kan, uten hinder av taushetsplikten, innhente opplysninger fra Folkeregisteret når det er nødvendig for å behandle og føre tilsyn med bevillingssaker.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om opplysnings- og meldeplikten.

Endret ved lover 6 mai 1988 nr. 24, 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997), tidligere § 11, 23 mai

2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 juni 2011 nr. 29 (ikr. 1 jan 2012 iflg. res. 24 juni 2011 nr. 637), 14 juni 2013 nr. 32 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 14 juni 2013 nr. 617), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), endret ved lov 7 mai 2021 nr. 31 (ikr. 7 mai 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1444).

§ 14. Bevillingshavers varslingsplikt

Bevillingshaver skal varsle myndighetene på forhånd ved

a. endring i selskapets stedlige plassering eller ved vesentlige endringer som er relevante for den aktiviteten det er gitt bevilling for

b. ethvert oppkjøp eller enhver avhending av produksjonsutstyr

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om varslingsplikten, og gjøre unntak fra den.

Tilføyd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 15. Gebyr og avgifter

Helsedirektoratet kan kreve at det på forhånd skal betales et søknadsgebyr for behandlingen av en søknad om bevilling etter § 8.

Bevillingshavere skal betale en årlig avgift for å dekke kostnadene til utvikling og drift av bevillingsregisteret, bevillingsordningen, sporingssystemet og sikkerhetsmerkingen samt tilsynsoppgaver i medhold av bestemmelsene i kapittel 3 og 3A. Sektoravgiften skal også dekke Helsedirektoratets kostnader med tilsyn med grossister og salgssteder etter § 35 og drift og forvaltning av register over grossister og salgssteder, jf. § 35 a.

Gebyr og avgifter i medhold av denne bestemmelsen er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om satser for og innbetaling av gebyr og avgifter etter denne paragrafen.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), 17 juni 2022 nr. 52 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr. 1065).

§ 16. Destruksjon av produksjonsutstyr

Produsenter av tobakksvarer skal sikre at destruksjon av produksjonsutstyr, eller deler av slikt utstyr, foregår under Helsedirektoratets overvåkning.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om slik destruksjon.

Tilføyd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 16 a. Internkontroll

Bevillingshavere skal etablere internkontroll for etterlevelse av forpliktelsene i kapittel 3 og 3A. Internkontrollen skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om internkontroll.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 16 b. Kundekontroll, markedsovervåkning og rapportering

Bevillingshavere plikter å

- a.gjennomføre kundekontroll av andre næringsdrivende før og underveis i kundeforholdet, herunder forvise seg om at bevillingspliktige har bevilling og at registreringspliktige er registrert,
- b. overvåke salget til egne næringsdrivende kunder for å sikre at mengden produkter som legges ut i markedet, er i samsvar med etterspørselen etter dette produktet, og
- c. rapportere til Helsedirektoratet ved mistanke om at en næringsdrivende kunde har overtrådt bestemmelsene i denne lov.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kundekontroll, markedsovervåkning og rapportering.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 16 c. Krav til bokføring

Transaksjoner som er bokført av bevillingshavere i medhold av bokføringsloven, skal på anmodning gjøres tilgjengelig for ansvarlig myndighet for sporingssystemet og bevillingsordningen.

Produsenter av tobakksvarer skal bokføre transaksjoner på en slik måte at det kan redegjøres for innkjøp av samtlige ingredienser som er anvendt i produksjonen av tobakksvarene.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om kravet til bokføring og rapportering.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

Kapittel 3A. Sporingssystem for og sikkerhetsmerking av tobakksvarer

Kapitlet tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 16 d. Krav til unikt identifikasjonsmerke

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 16 e. Krav til datalagring hos uavhengig tredjepart

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 16 f. Tilgang til opplysninger i datalagringsfasiliteter

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 16 g. Krav til registrering av enkeltpakninger

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 16 h. Krav til sikkerhetsmerke

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel 4. Salg av tobakksvarer mv.

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 3).

§ 17. Aldersgrenser

Det er forbudt å selge eller overlate tobakksvarer, tobakksutstyr, tobakkssurrogater eller tobakksimitasjoner til personer under 18 år. Er det tvil om kjøperens alder, kan salg bare finne sted dersom kjøperen dokumenterer å ha fylt 18 år.

Salg av tobakksvarer til forbruker kan bare foretas av personer over 18 år. Det samme gjelder salg av tobakksimitasjoner, tobakkssurrogater og tobakksutstyr. Dette gjelder likevel ikke hvis en person over 18 år har daglig tilsyn med salget.

Departementet kan i forskrift gjøre unntak fra aldersgrensene fastsatt i første og annet ledd, samt gi bestemmelser om aldersgrensen for innførsel av tobakksvarer, tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner og tobakksutstyr.

Tilføyd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), endret ved lover 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 17 juni 2022 nr. 52 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr.

1065).

§ 18. Forbud mot selvbetjening

Selvbetjening av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere på utsalgssteder for forbrukere er forbudt.

Forbudet i første ledd gjelder ikke i spesialforretninger og utsalgssteder for avgiftsfritt salg på flyplasser.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 19. Forbud mot salg fra selvbetjent automat

Salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere fra selvbetjent automat er forbudt. Forbudet omfatter ikke løsninger der kunden henter ut varer fra automat med forhåndsbetalt automatkort.

Automatkort må ikke påføres vare- eller firmamerke eller andre kjennetegn for varene, kun en nøytral skriftlig angivelse av varemerkenavnet på den aktuelle varen.

Automater må ikke påføres vare- eller firmamerke eller andre kjennetegn, kun en nøytral, skriftlig angivelse av at innretningen er en automat for tobakksvarer, tobakkssurrogater eller gjenoppfyllingsbeholdere.

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser.

Tilføyd ved lov 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), endret ved lover 16 feb 2007 nr. 6 (ikr. 1 mars 2007 iflg. res. 16 feb 2007 nr. 172), 9 jan 2009 nr. 2 (ikr. 1 juni 2009 iflg. res. 9 jan 2009 nr. 7), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009, men annet og tredje ledd 1 jan 2010, iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 8, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 20. Forbud mot gratis utdeling

Enhver form for gratis utdeling av tobakksvarer til forbruker fra en fysisk eller juridisk person som driver næringsvirksomhet, er forbudt. Tilsvarende gjelder for tobakksimitasjoner, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 21. Forbud mot omsetning med rabatt

Det er forbudt å gi spesiell rabatt ved salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere til forbruker.

Endret ved lover 6 mai 1988 nr. 24, 6 juni 1997 nr. 35 (ikr. 1 nov 1997), 21 des 2001 nr. 119 (ikr. 1 jan 2002 iflg. res. 21 des 2001 nr. 1524), 21 juni 2002 nr. 33 (ikr. 1 juli 2002 iflg. res. 21 juni 2002 nr. 575), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 7, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 21 a. Registreringsordning for fjernsalg

Tilføyes ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel 5. Forbud mot reklame mv.

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 4).

§ 22. Forbud mot reklame

Alle former for reklame for tobakksvarer er forbudt.

Tobakksvarer må ikke inngå i reklame for andre varer eller tjenester.

Et merke som hovedsakelig er kjent som et merke for tobakksvare kan ikke benyttes i reklame for andre varer eller tjenester, så lenge det aktuelle merke benyttes i forbindelse med en tobakksvare. Tobakksvarer kan ikke lanseres ved hjelp av varemerker som er kjent som, eller i bruk som, merke for andre varer eller tjenester.

Denne bestemmelsen gjelder tilsvarende for tobakkssurrogater, tobakksimitasjoner og tobakksutstyr.

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser, samt gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

§ 23. Forbud mot sponning

Alle former for tobakkssponning er forbudt.

Med tobakkssponning forstås i denne lov enhver form for offentlig eller privat bidrag til et arrangement, en virksomhet eller en person med den hensikt eller den direkte eller indirekte virkning å fremme salget av tobakksvarer, tobakkssurrogater eller gjenoppfyllingsbeholdere.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 24. Forbud mot synlig oppstilling på utsalgssteder

Synlig oppstilling av tobakksvarer på utsalgssteder er forbudt. Tilsvarende gjelder for tobakksutstyr, tobakksimitasjoner, tobakkssurrogater og automatkort som gir kunden adgang til å hente ut slike varer fra automat.

Forbudet i første ledd gjelder ikke for spesialforretninger.

Det kan på utsalgssteder gis nøytrale opplysninger om pris, og om hvilke varer som selges på stedet.

Departementet kan gi forskrifter om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser og gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

Kapittel 6. Særskilte forbud mot tobakksbruk mv.

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 5).

§ 25. Røykeforbud i lokaler og transportmidler

I lokaler og transportmidler hvor allmennheten har adgang skal lufta være røykfri. Det samme gjelder i møterom, arbeidslokaler og serveringslokaler. Utendørs inngangspartier til helseinstitusjoner og offentlige virksomheter skal være røykfrie.

Røyking kan likevel tillates i følgende lokaler:

- a. Beboelsesrom i institusjoner som erstatter beboerens hjem. Institusjonen plikter å gi dem som ønsker det, tilbud om røykfrie rom. Denne unntaksbestemmelse gjelder ikke for institusjoner hvor det hovedsakelig bor personer under 18 år.
- b. I særskilt angitte oppholdsrom på institusjoner som erstatter beboernes hjem og på innretninger til bruk i petroleumsvirksomheten til havs. Det må tilbys tilsvarende røykfrie oppholdsrom, og disse må ikke være mindre eller av dårligere standard enn lokaler hvor røyking tillates. På samme vilkår kan arbeidsgiver tillate røyking i særskilt angitte rom når virksomhetens art hindrer arbeidstakerne i å forlate arbeidslokalene i løpet av arbeidstiden. Denne unntaksbestemmelse gjelder ikke for institusjoner hvor det hovedsakelig bor personer under 18 år.
- c. I inntil halvparten av overnattingsrom på hoteller og andre overnattingssteder. De røykfrie overnattingsrommene må ikke være mindre eller av dårligere standard enn overnattingsrom hvor røyking tillates.

Eieren, driveren eller den som disponerer eller er ansvarlig for lokalene, området eller transportmidlene, plikter å sørge for at reglene gitt i eller i medhold av disse bestemmelsene blir overholdt. Det skal markeres med tydelige skilt at røyking er forbudt på steder hvor det kan være tvil om dette, samt ved inngangen til alle serveringssteder. For å sikre etterlevelse av forbudet mot røyking på serveringssteder og forbudene mot tobakksbruk i barnehager og skoler, jf. §§ 26 og 27, skal slike steder føre internkontroll og etablere et internkontrollsystem. Internkontrollen skal kunne dokumenteres overfor tilsynsmyndighetene.

Person som på tross av advarsel fra eieren eller den som driver eller er ansvarlig for lokalet, området eller transportmidlet eller representant for denne, overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av paragrafen her kan bortvises fra lokalet, området eller transportmidlet.

Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser, herunder om hva som anses som et lokale i tobakksskadelovens forstand, spesielt med hensyn til uteserveringer, om meldeplikt til tilsynsmyndighetene og om kriterier for når unntaksbestemmelsene i annet ledd kan komme til anvendelse, og kan gjøre unntak fra dem.

Kongen kan i forskrift også gi nærmere bestemmelser om krav til røykfrie buffersoner ved inngangspartier til helseinstitusjoner, offentlige virksomheter og serveringslokaler.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 26. Tobakksforbud i barnehager

Tobakksbruk er forbudt i barnehagers lokaler og uteområder.

Bestemmelsene i § 25 tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser og kan gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 27. Tobakksforbud på skoler og i skoletiden

Tobakksbruk er forbudt i grunnskoler og videregående skolars lokaler og uteområder.

Elever ved grunnskoler og videregående skoler skal være tobakksfrie i skoletiden.

Bestemmelsene i § 25 tredje og fjerde ledd gjelder tilsvarende.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser og kan gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 28. Vern av barn mot passiv røyking

Barn har rett til et røykfritt miljø. Den som er ansvarlig for barn skal medvirke til at denne retten blir oppfylt.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515).

§ 28 a. Produkter som omfattes av røykeforbudene

Bestemmelsene om røykeforbud i dette kapittelet gjelder for bruk av tobakksvarer, elektroniske sigaretter og urteprodukter beregnet på røyking eller inhalering etter fordampning, forstøving eller oppvarming.

Tilsvarende gjelder ved bruk av andre produkter som i bruksmåte tilsvarer røyking eller fordampning, men som ikke inneholder tobakk.

Bestemmelsene om tobakksforbud i §§ 26 og 27 omfatter bruk av produkter som nevnt i denne

bestemmelsens første og annet ledd.

Departementet kan i forskrift presisere hvilke produkter og hvilken bruk som skal omfattes av forbudene i dette kapitlet, samt gjøre unntak.

Tilføyd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), endret ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 29. Tilsyn med tobakksforbudene

Kommunen skal føre tilsyn med at reglene i og i medhold av §§ 25, 26 første ledd, 27 første og annet ledd og 28 a overholdes. Dreier det seg om arbeidslokaler, føres tilsynet av Arbeidstilsynet. Reglene vedrørende kommunens og Arbeidstilsynets virksomhet som tilsynsorgan etter henholdsvis folkehelseloven kapittel 3 og arbeidsmiljøloven §§ 18-4 til 18-8 får tilsvarende anvendelse ved tilsyn etter paragrafen her.

Havindustritilsynet fører tilsyn med at reglene i og i medhold av §§ 25 og 28 a overholdes innen det ansvarsområdet tilsynet har i petroleumsvirksomheten i henhold til arbeidsmiljøloven.

Sjøfartsmyndighetene fører tilsyn med at reglene i og i medhold av §§ 25 og 28 a overholdes på skip samt fartøyer og innretninger for øvrig. I sin tilsynsmyndighet kan nevnte myndigheter bruke tilsvarende virkemidler som de har etter gjeldende regler om helseforhold og arbeidsmiljø på skip og innretninger innen petroleumsvirksomheten.

Forsvarsstaben fører tilsyn med at reglene i og i medhold av §§ 25 og 28 a overholdes på Forsvarets fartøyer.

Sysselemesteren fører tilsyn med at reglene i og i medhold av §§ 25, 26, 27 og 28 a overholdes på Svalbard. Sysselemesteren kan overlate til Longyearbyen lokalstyre å føre tilsyn for Longyearbyen. Tilsynsmyndigheten kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra regler gitt i eller i medhold av §§ 25 og 28 a og sette vilkår for eventuell dispensasjon. På arbeidsplasser med arbeidsmiljøutvalg skal uttalelse fra utvalget legges ved søknaden. På arbeidsplasser uten arbeidsmiljøutvalg skal uttalelse fra verneombud legges ved.

Kongen kan gi nærmere regler om gjennomføring og utfylling av disse bestemmelser og kan gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 11 juni 2021 nr. 68 (ikr. 1 juli 2021), 22 mars 2024 nr. 11 (i kraft 1 april 2024 iflg. res. 22 mars 2024 nr. 516).

Kapittel 7. Merking og utforming av tobakksvarer mv.

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 6).

§ 30. Standardisert utforming av pakninger og varer

Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge tobakkspakninger og tobakksvarer som ikke har standardisert utforming etter nærmere bestemmelser fastsatt av departementet i forskrift.

Standardiseringen kan for eksempel gjelde farge, form, utseende, materiale og merking, herunder bruk av varemerke, logo og andre elementer knyttet til merkevarebygging.

Departementet kan i forskrift fastsette krav om tilsvarende standardisering for tobakksutstyr og tobakkssurrogater, og gjøre unntak for enkelte produktkategorier. Departementet kan i forskrift sette begrensninger for hvilke typer utsalgssteder som kan selge varer som er gitt unntak fra standardiseringskravet.

Tilføyd ved lov 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997), endret ved lover 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), tidligere § 8, 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 9, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). **Endres** ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer).

§ 30 a. Helseadvarsel og produktpresentasjon

Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge tobakksvarer, elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere samt urtebaserte røykeprodukter, som ikke er merket med helseadvarsel.

[Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge tobakksvarer, urtebaserte røykeprodukter, elektroniske sigaretter eller gjenoppfyllingsbeholdere merket med elementer, herunder tekst, navn, varemerke, symboler, illustrasjoner eller andre tegn, som

- a.fremmer eller oppfordrer til bruk ved å gi et villledende inntrykk av produktets egenskaper, helseeffekt, risiko eller utslipp,
- b.inneholder informasjon om mengden nikotin, tjære eller karbonmonoksid,
- c.gir inntrykk av at et spesielt produkt er mindre helseskadelig enn andre eller har vitaliserende, energigivende, helbredende, foryngende, naturlige, økologiske egenskaper eller andre helsemessige eller livsstilsmessige fordeler,
- d.henviser til smak, lukt eller andre tilsetningsstoffer eller fraværet av slike,
- e.ligner et næringsmiddel eller kosmetikk eller
- f.gir inntrykk av at et produkt har miljømessige eller økonomiske fordeler.

Bestemmelsene i første ledd gjelder ikke for nikotinfrie elektroniske sigaretter til engangsbruk og nikotinfrie gjenoppfyllingsbeholdere. Forbudet mot informasjon om nikotininhold i annet ledd bokstav b gjelder ikke for elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere. Annet ledd bokstav d og bokstav f gjelder ikke for urtebaserte røykeprodukter, men det kan likevel ikke oppgis at produktet er fritt for tilsetningsstoffer eller aromatilsetninger.]¹

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser til utfylling og gjennomføring av kravene i første og annet ledd samt gjøre unntak fra dem.

Tilføyd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415, gjelder første og fjerde ledd). **Endres** ved 10 feb 2017 nr. 5 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer, endring endret ved lov 20 des 2023 nr. 107, gjelder annet og tredje ledd).

1 Annet og tredje ledd ikr. fra den tid Kongen bestemmer.

§ 31. Forbud mot produkter for å skjule helseadvarslene

Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge etuier-, esker, omslag, innpakninger og ethvert annet produkt som har til hensikt helt eller delvis å skjule eller tilsløre helseadvarslene i § 30 a første ledd.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

§ 32. Tobakksvarers innhold

[Det er forbudt å innføre eller selge sigaretter, rulletobakk og produkter med oppvarmet tobakk med karakteristisk aroma. Departementet kan i forskrift gi utfyllende bestemmelser, herunder om saksbehandlingen for vurderingen av om et produkt skal anses å ha karakteristisk aroma, og gjøre unntak fra forbudet.]¹

Departementet kan gi forskrifter om tobakksvarer og tobakkssurrogaters innhold, herunder forbud mot enkelte typer tilsetningsstoffer, maksimalgrenser for innhold og utslipp, samt om metoder for og kontroll med utslippsmålinger. Tilsvarende gjelder for tobakksvarers komponenter, herunder filter, papir, kapsler mv.

Departementet kan i forskrift fastsette gebyrer for myndighetenes arbeid med og kontroll av ingredienser og utslippsmålinger.

Endret ved lover 14 juni 1985 nr. 71, 6 mai 1988 nr. 24, 20 juli 1991 nr. 66, 17 jan 1997 nr. 13 (ikr. 1 mars 1997), 23 mai 2003 nr. 34 (ikr. 1 juli 2003 iflg. res. 23 mai 2003 nr. 626), 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 10, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 for annet og tredje ledd iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). **Endres** ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer, endring endret ved lov 20 des 2023 nr. 107, gjelder første ledd).

1 Første ledd ikr. fra den tid Kongen bestemmer.

§ 32 a. Forbud mot karakteristisk aroma i elektroniske sigaretter mv.

Det er forbudt å innføre eller selge elektroniske sigaretter og gjenoppfyllingsbeholdere med karakteristisk aroma. Det samme gjelder separate beholdere av aromatilsetninger til bruk i elektroniske sigaretter.

Forbudet i første ledd gjelder tilsvarende for utstyr som benyttes i forbindelse med elektroniske sigaretter eller gjenoppfyllingsbeholdere, som gjør det mulig å endre deres lukt eller smak.

Departementet kan i forskrift fastsette utfyllende bestemmelser om forbudene i første og annet ledd, gjøre unntak fra dem, fastsette grenseverdier for innholdet av tilsetningsstoffer eller kombinasjoner av tilsetningsstoffer som gir karakteristisk aroma samt gebyrer for myndighetenes arbeid med og kontroll av forbudene. Departementet kan i forskrift også fastsette en liste over hvilke tilsetningsstoffer for aroma som er tillatt.

Tilføyd ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 juli 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 33. Minstestørrelse på forpakninger av tobakksvarer

Departementet kan gi forskrifter om minstevekt og minste antall tobakksvarer per enkeltforpakning som kan selges i detaljsalg.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

§ 34. Forbrukertesting

Enhver form for testing av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere samt pakninger ved hjelp av forbrukere, er forbudt.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 jan 2014 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

Kapittel 7A. Elektroniske sigaretter, urtebaserte røykeprodukter og nye tobakksprodukter

Kapitlet tilføyes ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 6A).

§ 34 a. Registrering, kvalitet og sikkerhet ved elektroniske sigaretter mv.

Tilføyes ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer, endring endret ved lover 20 des 2023 nr. 106, 20 des 2024 nr. 95).

§ 34 b. Skadelige og uønskede virkninger av elektroniske sigaretter mv.

Tilføyes ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 34 c. Markedsovervåking av elektroniske sigaretter mv.

Tilføyes ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

§ 34 d. Godkjenningsordning for nye tobakks- og nikotinprodukter

Det er forbudt å føre inn i Norge eller selge nye tobakks- eller nikotinprodukter uten at produktet er godkjent av Helsedirektoratet.

Med nye tobakks- og nikotinprodukter forstås produkter som er plassert på markedet etter 19. mai 2014 og som ikke faller inn under følgende kategorier: sigaretter, rulletobakk, pipetobakk, vannpipetobakk, sigarer, sigarillos, tyggetobakk, nesetobakk eller snus.

Departementet kan i forskrift fastsette nærmere bestemmelser om vilkår for godkjenning, nødvendig dokumentasjon, krav om undersøkelser, rapporteringsplikter og gebyrer for godkjenning.

Tilføyd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2021 iflg. res. 23. juni 2021 nr. 2065), endret ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

Kapittel 8. Tilsyn og reaksjoner på regelbrudd

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), overskriften endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 7).

§ 35. Tilsynsansvar

Helsedirektoratet fører tilsyn med at §§ 6, 8, 11, 12, 14 til 24, 30 til 34 d, 36 b, 36 c, 41 og 42 og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene, overholdes.

Kommunen fører tilsyn med at registrerte salgssteder for tobakksvarer og tobakkssurrogater til forbruker overholder §§ 4, 5, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d, 36 b og 42 og forskrifter gitt i medhold av disse bestemmelsene.

Sysselmasteren fører tilsyn etter tredje ledd på Svalbard. Sysselmasteren kan delegerer oppgaven til Longyearbyen lokalstyre.

Tilsynsmyndighetene kan når som helst kreve tilgang til registreringspliktiges og bevillingshavers lokaler og regnskaper, herunder kreve å få nødvendige opplysninger om regnskap og drift fra bevillingshavere. Bevillingshavere plikter uten erstatning eller vederlag å utlevere nødvendige vareprøver til tilsynsmyndigheten.

Tilsynsmyndigheten kan for øvrig foreta slik granskning og besiktigelse som den finner nødvendig for å utføre sine gjøremål etter loven, herunder kreve utlevert og beslaglegge dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet, og gir de pålegg og treffer de vedtak som er nødvendige for gjennomføringen av tilsynet.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om tilsyn og om utøvelsen av tilsynet, herunder om at tilsyn med enkelte typer salgssteder skal føres av Helsedirektoratet.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 for første, tredje og fjerde ledd iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 jan 2018 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), 20 mai 2020 nr. 42 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 20 mai 2020 nr. 1032), 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122) som endret ved lov 20 mai 2020 nr. 42, 11 juni 2021 nr. 68 (ikr. 1 juli 2021), 17 juni 2022 nr. 52 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr. 1065), 20 des 2023 nr. 106 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2128), 20 des 2024 nr. 95 (i kraft 1 jan 2025 iflg. res. 20 des 2024 nr. 3306).

§ 35 a. Tobakksregister

Helsedirektoratet forvalter registre over salgssteder, grossister, importører, eksportører og produsenter for tobakksvarer, jf. §§ 4, 6 og 8. Tilsvarende gjelder for salgssteder for tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om forvaltningen av registrene, herunder om retting og sletting av opplysninger.

Tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), endret ved lover

22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 36. Retting og tvangsmulkt

Finner tilsynsmyndigheten at noen av bestemmelsene nevnt i § 35 er overtrådt, kan den pålegge retting av forholdet. Det skal samtidig settes en frist for rettingen. Tilsynsmyndigheten kan innhente skriftlig bekreftelse fra overtrederen på at det ulovlige forholdet har opphørt.

Helsedirektoratet kan fatte vedtak etter første ledd første punktum med midlertidig virkning dersom det er rimelig grunn til å anta at det foreligger en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 35, og det foreligger en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser.

Et vedtak med midlertidig virkning skal gjelde for en bestemt tid som ikke kan overstige tre uker fra virkningstidspunktet. Vedtaket kan fornyes dersom vilkårene i annet ledd er oppfylt.

Samtidig med at pålegg om retting gis, kan tvangsmulkt fastsettes. Mulkten løper fra oversittelse av fristen for retting, og kan fastsettes i form av engangsmulkt eller dagmulkt. Mulkten tilfaller staten.

Dersom tilsynsmyndigheten ved avdekking av en overtredelse av bestemmelser nevnt i § 35 finner særlig grunn til å tro at det vil bli begått nye brudd som ikke kan stanses etter første og annet ledd, kan den på forhånd fastsette at mulkt vil løpe fra det tidspunkt en ny overtredelse tar til. Slik tvangsmulkt kan fastsettes for inntil ett år.

Når særlige grunner taler for det, kan tilsynsmyndigheten helt eller delvis frafalle ilagt tvangsmulkt. Departementet kan gi forskrifter om fastsettelse, beregning og innkreving av tvangsmulkt.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 20 mai 2020 nr. 42 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 20 mai 2020 nr. 1032), 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122) som endret ved lov 20 mai 2020 nr. 42.

§ 36 a. Overtredelsesgebyr

Tilføyes ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer, endring endret ved lov 20 des 2023 nr. 107).

§ 36 b. Salgsforbud

Hvis kommunen finner at et salgssted har overtrådt bestemmelser i §§ 4, 5, 17 til 24, 30 til 33, 34 a, 34 d og 42 eller bestemmelser gitt i medhold av disse, kan den treffe vedtak om forbud mot salg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere.

Helsedirektoratet kan treffe vedtak om forbud mot engrossalg av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere ved overtredelse av bestemmelsene nevnt i § 35.

Sysselmasteren kan treffe vedtak etter første ledd på Svalbard. Sysselmasteren kan delegere til Longyearbyen lokalstyre å fatte vedtak etter denne bestemmelsen for Longyearbyen.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om salgsforbud, herunder om saksbehandlingen og om standardiserte reaksjoner for ulike typer overtredelser.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515 som endret ved res. 18 des 2015 nr. 1586), opphevet ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), tilføyd ved lov 21 juni 2017 nr. 89 (ikr. 1 juli 2017, første til tredje ledd ikr. 1 jan 2018, iflg. res. 21 juni 2017 nr. 908), endret ved lover 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere § 9), 11 juni 2021 nr. 68 (ikr. 1 juli 2021), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 36 c. Inndragning av bevilling

Helsedirektoratet kan inndra en bevilling dersom vilkårene i § 11 ikke lenger er oppfylt, eller dersom bevillingshaver ikke oppfylder sine plikter etter denne loven eller bestemmelser gitt i medhold av denne.

En bevilling kan inndras dersom den ikke er benyttet i løpet av det siste året.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om avgrensning og utfylling av inndragningsadgangen.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 36 d. Pålegg om fjerning av digitalt nettinhold mv.

Dersom en overtredelse av bestemmelser som Helsedirektoratet fører tilsyn med etter § 35, medfører en risiko for alvorlig skade på forbrukernes interesser, og det ikke finnes andre effektive midler for å stanse overtredelsen, kan retten etter begjæring fra Helsedirektoratet og etter reglene i markedsføringsloven §§ 43 a til 43 c pålegge

- a.en vertstjenesteleverandør eller en eier av et nettbasert grensesnitt å fjerne innhold på grensesnittet eller innta en tydelig advarsel som forbrukerne ser når de får tilgang til det nettbaserte grensesnittet,
- b.en internettilbyder å begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- c.en vertstjenesteleverandør å fjerne, deaktivere eller begrense tilgangen til et nettbasert grensesnitt,
- d.en registerenhet for toppdomener eller en domeneregistrar å slette, suspendere eller omregistrere et fullt kvalifisert domenenavn til Helsedirektoratet.

Ved vurderingen av om pålegg skal gis, skal det blant annet tas hensyn til informasjons- og ytringsfriheten, forbrukernes interesser, saksøktens interesser samt mulighetene for mindre inngripende tiltak.

Tilføyd ved lov 20 mai 2020 nr. 42 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 20 mai 2020 nr. 1032).

§ 37. Tilbakekall av registrering, godkjenning og omsetningsforbud

Tilsynsmyndighetene kan nekte registrering eller godkjenning etter §§ 21 a, 34 a og 34 d, eller trekke denne tilbake dersom virksomheten eller produktet ikke oppfylder kravene i denne lov eller bestemmelser gitt i medhold av den.

Tilsynsmyndighetene kan fastsette omsetningsforbud for enkelte produkter eller produktpartier, dersom de har grunn til å anta at disse ikke oppfyller lovens bestemmelser eller bestemmelser gitt i medhold av denne lov.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser til gjennomføring og utfylling av første og annet ledd.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

§ 37 a. Klage

Enkeltvedtak fattet av Helsedirektoratet etter § 36 på grunnlag av overtredelser av §§ 20, 21, 22, 23, 30, 30 a, 31 og 33 eller bestemmelser gitt i medhold til disse, kan påklages til Markedsrådet. Ved behandlingen i Markedsrådet gjelder de saksbehandlingsreglene som er gitt i eller i medhold av markedsføringsloven så langt de passer.

Enkeltvedtak fattet av kommunen etter §§ 36, 36 a og 36 b kan påklages til statsforvalteren.

Enkeltvedtak fattet av Sysselmesteren på Svalbard etter §§ 36, 36 a og 36 b kan påklages til departementet. Hvis Sysselmesteren har delegert myndighet til Longyearbyen lokalstyre, er Sysselmesteren klageinstans for lokalstyrets vedtak.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), endret ved lover 7 mai 2021 nr. 34 (ikr. 1 juni 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1416), 11 juni 2021 nr. 68 (ikr. 1 juli 2021). **Tilføyes** ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. fra den tid Kongen bestemmer).

Kapittel 9. Opplysnings- og rapporteringsplikter

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), overskriften endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 8).

§ 38. Opplysnings- og rapporteringsplikter mv.

Enhver plikter etter pålegg av tilsynsmyndigheten å gi de opplysninger som er nødvendige for å forebygge helseskader som bruk av tobakksvarer, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere medfører eller gjennomføre gjøremål etter loven.

Produsenter og importører av tobakksvarer skal rapportere til Helsedirektoratet om tobakksvarers innhold og utslipp, og om salgsvolum. De skal også sende inn alle markeds- og forbrukerundersøkelser knyttet til ingredienser og utslipp, og sammendrag av markedsundersøkelser i forbindelse med lansering av nye produkter. Det samme gjelder ved vesentlige endringer.

[Produsenter og importører av urtebaserte røykeprodukter skal rapportere til direktoratet om produktenes ingredienser. Det samme gjelder når sammensetningen av ingrediensene i et produkt endres.]¹

Helsedirektoratet kan kreve at den som tilvirker eller innfører tobakksvarer skal legge frem en representativ prøve av produktet eller iverksette undersøkelser som er nødvendig for å vurdere produktets egenskaper og virkninger. Kostnadene ved slike undersøkelser bæres av vedkommende tilvirker eller importør. Helsedirektoratet kan bestemme at kostnadene helt eller delvis skal dekkes av det offentlige.

Helsedirektoratet kan selv iverksette slike undersøkelser, og kan pålegge tilvirker eller importør å bære kostnadene ved undersøkelsen. Kostnadene er tvangsgrunnlag for utlegg.

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om gjennomføringen av rapporteringsplikten i annet og tredje ledd, herunder plikt til å utføre studier og utarbeide rapporter, og gjøre unntak fra rapporteringsplikten.

Departementet kan i forskrift pålegge produsenter og importører å betale gebyrer og avgifter for myndighetenes arbeid med mottak, lagring, håndtering, analyse og offentliggjøring av opplysningene som er omtalt i annet, tredje og sjette ledd.

Tilføyd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), endret ved lover 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 15, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), 17 juni 2022 nr. 52 (i kraft 1 juli 2022 iflg. res. 17 juni 2022 nr. 1065), 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137). **Endres** ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (i kraft fra den tid Kongen bestemmer, gjelder tredje ledd).

1 Ikr. fra den tid Kongen bestemmer.

§ 38 a. Forholdet til taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale

Taushetsplikten som følger av lov, pålegg eller avtale, er ikke til hinder for opplysningsplikten, eller retten til å foreta gransking og besiktigelse, etter §§ 35 og 38. Dette gjelder likevel ikke opplysninger, dokumenter, gjenstander, vareprøver eller annet som er omfattet av taushetsplikten som nevnt i straffeprosessloven §§ 117 til 120, med unntak av § 118 første ledd første punktum. Når det er rimelig grunn til mistanke om overtredelse av tobakksskadeloven §§ 22 til 24, og særlige hensyn gjør det nødvendig, kan en tilbyder av tilgang til elektronisk kommunikasjonsnett eller -tjeneste pålegges å gi opplysninger om avtalebasert hemmelig telefonnummer eller andre abonnementsopplysninger, samt elektronisk kommunikasjonsadresse, selv om opplysningene er omfattet av straffeprosessloven § 118 første ledd annet punktum.

Tilføyd ved lov 20 mai 2020 nr. 42 (ikr. 1 juli 2020 iflg. res. 20 mai 2020 nr. 1032).

§ 39. Opplysninger til statistiske formål mv.

Departementet kan gi forskrifter om plikt for tilsynsmyndigheter, og enhver virksomhet eller person som er involvert i produksjon, import, distribusjon eller detaljsalg av tobakksvarer eller relaterte produkter, til å avgi opplysninger til statistiske formål.

Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

§ 40. Opplysningsplikt om importører av tobakksvarer mv.

Tolletaten og Skatteetaten skal uten hinder av lovbestemt taushetsplikt på forespørsel fra Helsedirektoratet gi de opplysninger som er nødvendige for at direktoratet skal kunne holde oversikt over hvem som driver import av tobakksvarer, tobakksimitasjoner, tobakkssurrogater og gjenoppfyllingsbeholdere, herunder opplysninger om kvantum og type produkter. Tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lov 20 des 2023 nr. 107 (i kraft 1 jan 2024 iflg. res. 20 des 2023 nr. 2137).

§ 40 a. Utlevering av opplysninger

Opplysninger mottatt i medhold av §§ 34 a, 34 c, 34 d og 38, kan uten hinder av lovbestemt taushetsplikt utleveres til EFTAs overvåkingsorgan, EU-kommisjonen og relevante myndigheter i andre EØS-land.

Opplysninger mottatt i medhold av kapittel 3 og 3A kan uten hinder av lovbestemt taushetsplikt utleveres til ansvarlige myndigheter hos partene til protokollen mot ulovlig handel med tobakksvarer og til sekretariatet til tobakkskonvensjonen.¹

Opplysninger mottatt i medhold av kapittel 3 og 3A kan uten hinder av lovbestemt taushetsplikt utveksles mellom Helsedirektoratet, politiet, tollmyndighetene og skattemyndighetene.¹

Departementet kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om utlevering av opplysninger som nevnt i første til tredje ledd.¹

Tilføyd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2021 iflg. res. 23. juni 2021 nr. 2065), endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

1 Inkurie: Endring i § 40 a annet til fjerde ledd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (i kraft 1 nov 2020) kunne ikke innarbeides før tilføyelsen ved lov 10 feb 2017 nr. 5 var satt i kraft 1 juli 2021.

Kapittel 10. Avsluttende bestemmelser

Overskriften tilføyd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515). Kapitlet endret ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122, tidligere kap 9).

§ 41. Forbud mot eksport av snus

Det er forbudt å eksportere snus til land som er medlem av det Europeiske Økonomiske Samarbeidsområde, og som har utferdiget forbud mot omsetning av snus.

Eksportforbudet gjelder ikke for snus som tas med av en reisende til dennes personlige bruk eller til gave for personlig bruk.

Med snus menes i denne bestemmelse tobakksvarer beregnet på oral bruk, laget helt eller delvis av tobakk, med unntak av de tobakksvarer som er beregnet på å røykes eller tygges.

Tilføyd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), endret ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 18.

§ 42. Forbud mot enkelte produktkategorier

Departementet kan forby innførsel og salg av bestemte produktkategorier på bakgrunn av særlige forhold dersom dette anses nødvendig for å beskytte folkehelsen.

Tilføydd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415).

§ 43. Beslag og destruksjon av ulovlige varer

Tobakksvarer, tobakkssurrogater og tobakksutstyr som innføres, utføres eller produseres i strid med bestemmelser i denne loven med forskrifter, kan tilbakeholdes, beslaglegges og destrueres. Ved tilbakehold skal mottakeren varsles om at varen kan bli beslaglagt og destruert. Mottakeren skal gis mulighet til å uttale seg i saken innen en nærmere angitt frist.

Dersom mottakeren ikke avgir uttalelse innen fristen, kan varen beslaglegges og destrueres. Forvaltningsloven §§ 23, 24, 25 og 27 kommer ikke til anvendelse der mottaker ikke har gitt tilbakemelding innen fristen.

Kongen kan gi forskrift om at tobakksvarer, tobakkssurrogater og tobakksutstyr som innføres, utføres eller produseres i strid med denne loven med forskrifter, og som er i omløp i Norge, kan beslaglegges og destrueres, og om hvem som kan foreta beslag og destruksjon.

Kongen kan gi forskrift om gjennomføring av denne bestemmelsen, herunder fastsette frister for å gi tilbakemelding på varsel gitt etter andre ledd.

Kongen kan i forskrift gjøre unntak fra klagerett over vedtak fattet i medhold av denne bestemmelsen.

Tilføydd ved lov 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), endret ved lover 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122), 7 mai 2021 nr. 31 (ikr. 7 mai 2021 iflg. res. 7 mai 2021 nr. 1444).

§ 44. Straff

Den som forsettlig eller uaktsomt overtrer forbud eller påbud gitt i eller i medhold av denne lov straffes med bøter. Forsøk straffes på samme måte.

Denne bestemmelse får ikke anvendelse på § 28.

Departementet kan ved forskrift bestemme at straff for uaktsom overtredelse ikke skal anvendes uten etter advarsel fra politiet.

Tilføydd ved lov 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), endret ved lover 19 juni 2015 nr. 65 (ikr. 1 okt 2015), 10 feb 2017 nr. 5 (ikr. 1 apr 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tidligere § 42.

§ 45. Forskriftshjemmel

Departementet kan gi overgangsregler og forskrifter ellers til gjennomføring og utfylling av bestemmelsene i denne lov.

Tilføydd ved lov 3 apr 2009 nr. 18 (ikr. 1 juli 2009 iflg. res. 3 apr 2009 nr. 395), endret ved lover 24 mai 2013 nr. 17 (ikr. 1 juli 2013 iflg. res. 24 mai 2013 nr. 515), tidligere § 20, 10 feb 2017 nr. 5 (ikr.

1 juli 2017 iflg. res. 31 mars 2017 nr. 415), tidligere § 43.

§ 46. Ikrafttredelse

Loven trer i kraft fra den tid¹ Kongen bestemmer.

Tilføyd ved lov 22 juni 2018 nr. 77 (ikr. 1 nov 2020 iflg. res. 23 okt 2020 nr. 2122).

¹ Fra 1 juli 1975 iflg. res. 25 okt 1974 nr. 9. Ikrafttredelsen ble ved en inkurie opphevet ved lov 10 feb 2017 nr. 5.